

suum, repererunt, quem ad imperatorem Theodosium mitterent. — Narrant Alexandrum Phocioni scripsisse se non amicos habere eos qui nihil a se accipere vellent. — Dominus Tobiae patri archangelum Raphaelem misit qui illum faceret sanum, simulque Saram, Raguelis filiam, quam uxorem ducere volebat junior Tobias, a dæmone liberaret. — Multi reperti sunt, qui non modo pecuniam, sed vitam etiam profundero pro patria parati essent. — Natura lubricos oculos fecit et mobiles, ut aspectum, quò vellent, facillè converterent. — Quid ergo? aiebat Aaron ejusque soror, nùm solus est Moyses per quem locutus sit Dominus? — Deus Josuæ dixit: Ne timeas, quocumque enim ieris, tecum erit Dominus Deus tuus.

Thème 163.

205-209. — Pauci se eos vident qui reapse sunt. — Quidam hodie saltant qui fortasse cras sepelientur. — Plerumque qui dominus est, is est servus. — Ea erat regum Persiæ mollities ut eandem magnificentiam eademque delicias in castris quas sua in aula exigent. — Alias in historia leges observandas puto, alias in poemate. — Quilibet alius ac Annibal Alpium celsitudine perterritus fuisset. — Sub Timoleonte longe alia erat urbs Syracusæ ac sub utroque Dionysio. — Solummodò arma tractandi periti erant Spartani; non item Athenienses. — Non is erat Fabricius qui regis Pyrrhi medici perfidiam probaret. — Haud ea erat Parysatis quæ ignosceret. — Judæorum furor omnibus Pilati conatibus mitigari non potuit. — Memnon, dux Darii exercitûs, is erat qui de victoria cum Alexandro diu contendere posset. — Incidunt tempora cum quidam obediunt qui imperare; quidam vero imperant qui obedire debeant. — Cum Socrati auscultaret Alcibiades, tunc longe alius ac paulo ante videbatur. — Quivis alius ac David regem Saulem, quem in spelunca solum nactus est, trucidavisset. — Servus ejusdem est naturæ ac dominus suus.

Thème 164.

205-209. — Sine controversia, is erat Plato qui Dionysium Juniorem regnandi artem edoceret. — Ea erat Pharaonis in Hebræos barbaries, ut illorum infantes masculos recens natos in Nilum projici jusserit. — Licet eadem stet semper Jesu Christi religio, haud inficiandum est christianos non eos esse hodie qui olim erant. — Quidam, ut gloriam acquirant, sævissima constanter perferunt vulnera, qui morbi doloribus franguntur. — Vult Quintilianus, præclarus rhetor, ut quo suum filium pater, eodem amore suum discipulum magister complectatur. — Alexander edixit ne quis alius quam Apelles ipsum pingeret. — Quilibet alius ac Aristides, immeritò e sua patria expulsus, istius injuriæ ægrè oblitus fuisset. — Cimon se longe aliter gessit ac se præstiterant plerique magistratus qui ante ipsum reipublicæ præfuerant. — Apud Persas pueri multo mane publicas scholas petebant, nihil aliud quam panem nasturtiumque in cibum ferentes, necnon poculum ad aquam e proximo fluvio hauriendam. — Nec absterri nec vinci potuit animus Alexandri, qui urbem Tyrum qualibet ratione occupare statuerat. — Cato major, navigans in Hispaniam, eodem cibo eodemque vino, quo nautæ, utebatur.

Thème 165.

205-209. — Non is erat sanctus Thomas quem sui putabant condiscipuli; talem vero se exhibuit qualem Albertus Magnus, suus magister, existimaverat. — Quidam se, columnæ instar, stabiles existimant, qui arundine vacillantiores sunt. — Ea erat Henrici quarti erga sibi subditos benignitas, ut agricolas qualibet die dominicâ gallinam in olla decoquere optaret. — Qualis fuerat Amilcar, talem se præstitit ipsius filius Annibal, ejus odii adversus Romanos hæres. — Metuebat Mardocheus ne ad hominem honorem soli Deo debitum

transferret. — Socrates, ut philosophus, inanium deorum simulacra clam despiciebat; sed ille ut civis atheniensis et senator, eundem, quem caeteri, cultum istis exhibebat. — Haud ii erant Pœni qui Reguli magnanimitatem admirarentur. — Is potiùs erat Æsopus qui alios irideret, quam qui ab illis irideretur. — Tempestatis vis impedire non potuit quin Cato in navem ascenderet, fratri suo in Thracia ægrotanti opem laturus. — Quivis alius ac Judas, auditis hisce Jesu Christi verbis: Amice, ad quid venisti? detestando consilio abstisset. — Si sua in Italiam arma vertisset Alexander, cum ducibus longe aliis atque Dario rem gessisset. — Te suspicor iisdem rebus, quibus ego ipse, commoveri.

Thème 166.

210-213. — Micipsa Jugurtham, fratris sui filium, tanto studio quanto suos filios educatum voluit. — Asserit Plutarchus Athenienses tam placatu faciles quam ad iram pronos fuisse. — Græci saltationem et musicam tam magni faciebant quam parvi istas Romani. — Marcus Aurelius diis gratias agebat quod tum sibi tum suis liberis magistros eximios tribuissent. — Salomon multum sapientiæ exhibuerat, haud tantumdem postea Roboamus ejus filius ostendit. — Admodum prudens erat Paulus Æmilius; non item Varro, illius collega. — Quot numerantur prophetae minores? Duodecim. Quot verò apostoli? Totidem. — Cuidam glorianti quod multum biberet nec inebriaretur respondit Aristippus: Mulus item facit. — Quantum dolorem, amisso suo deo Apide, hauriebant Ægyptii, tantam voluptatem, reperto ejus successore, percipiebant. — Alexandro haud tot erant homines quot Dario; at bellis magis assueti erant ejus milites. — Alexander Homeri opera tanti faciebat, ut singulis noctibus illa suo cum gladio cervicali supponeret. — Quis est tam tutus qui nullum periculum reformidet. — Sanctus Ludovicus, Tolosæ antistes,

Neapolitanum regnum tam parvi fecit, ut istud repudiaret. — Darius se ad obterendos hostes satis potentem existimabat.

Thème 167.

210-213. — O Alexander, non tantula est Persia quantula est Macedonia; illa tamen subacta, tibi nondum satis erit. — Tanta est hominum cæcitas ut æternam nihili pendant gloriam, solaque terrestria bona appetant. — Quam severus adversusque vitia obfirmatus erat Cato, tam erga sibi sanguine conjunctos tener atque humanus. — Abdalonymum non latebat tot laboribus ac sollicitudinibus circumseptum esse solum quot voluptatibus et honoribus. — Caligula, suo ineunte regno, tam magni æstimatus est ab Artabano, Parthorum rege, quam parvi antea Tiberius, cui succedebat, ab eo fuerat æstimatus. — Quantum Joabus prævidere poterat, recensio a Davide præscripta aliquam gravem pœnam Israëlitis erat illatura. — Augustus imperator a cunctis Romanis æstimatus fuit; non tantidem successor ejus Tiberius. — Sextius, priusquam lectum peteret, se ipse interrogabat qui melior illa die factus esset; item faciebat Seneca. — Phameas, æquitui Pœnorum præfectus, Scipionem tanti faciebat, ut a Pœnis ad Romanos se contulerit. — Superbus Antiochus, qui primùm se adeo potentem existimaverat, ut altissimos montes in trutina posset appendere, se mortalem esse tandem agnovit. — Tam parvi gloriam faciebat Epaminondas, ut istius haud magis quam divitiarum esset avidus. — Improbo viro semper ad nocendum satis virium est. — Erat in Poro, ut in barbaro principe, sat magna sapientia et prudentia. — Jesum virgis cædi jussit Pilatus, non tam ut in illum sæviret quam ut Judæorum cohiberet furem.

Thème 168.

210-213. — Alexander Porum a se devictum tantum dilexit quanti æstimavit. — Imperatori Theodosio dixit

sanctus Flavianus : Per te unum stat, o princeps, quominus tot tibi sint spirantes statuæ quot olim in terris erunt homines. — Quantum prænoscere valeo, aiebat Albertus Magnus suis discipulis, Thomas luminis thesaurus erit; et doctis hujus quem vos Bovem mutum dicitis mugitibus totus orbis olim personabit. — Quot thronos circa Agni thronum vidit sanctus Joannes? viginti quator. Quot vero seniores? totidem. — Cum rumor percrebrisset omnes regis filios ab Absalone trucidatos fuisse, David vestibis suis discissis, humi prostratus est, cunctique adstantes item fecerunt. — Quanti nos bona cælestia, ineffabilia quidem atque æterna, æstimabimus, tanti etiam faciemus gratiam Jesu Christi qui nobis ea promeritus est. — Cicero, tum sua facundia, tum suo in rempublicam studio immortalitatem consecutus est. — Nonnulli sancti suis manibus laborabant, non tam ut de lucro viverent quam ut pauperibus opitularentur. — Adeo parvipenditur homo mendax, ut isti vel verum dicenti fides non adhibeatur. — Ita barbarus fuit Ochus, ut Ocham suam sororem, cujus filiam duxerat uxorem, vivam sepeliri jusserit. — Dionysius major, æque rudis poeta ac peritus dux, tam parum modestus erat, ut censeret majori sibi esse gloriæ sua carmina quam suas omnes victorias. — Pistratus multum, ut temporibus illis, valuit dicendo.

Thème 169.

210-213. — Betis, quem Alexander circum Gazæ mœnia raptari jussit, tanta fide quanta fortitudine Dario operam navaverat. — Romani, desinente Republica, divitias tam magni faciebant quam parvi olim ipsorum majores. — Quam bellicæ artis peritus erat Turennius, tam ille, re prosperè gestâ, modestus. — Ut romanis copiis præfuit Fabius, Annibal non tot victorias quot antea retulit. — Cum Lysandro tum fortitudine tum rei militaris scientia certabat Callieratides; at moribus

illi multò præstabat. — Quam stulti sunt illi qui pauperibus stipem erogant, non tam ut Jesum Christum suis in membris sublevent, quam ut in honore apud homines habeantur! — Pecuniæ adeo avidi erant Pœni ut vel de militum sanguine pretio contendere non erubescerent. — Alcibiadi adeo infensi erant optimates Spartani, ut illius trucidandi consilium animo agitaverint. — Crasso dicente, nemo tam arrogans erat, qui similiter se unquam dicturum confideret. — Tam parùm sapiens erat rex Babylonis, ut existimaret æneum simulacrum singulis diebus duodecim similæ mensuras necnon quadraginta verveces comedere. — Artabanus Dario dicebat : Æquum erat bellum in Babylonios; tuum est perpendere num item in Scythas. — Quantum in intimum Cæsaris pectus inspicere valeo, aiebat Sylla, haud dubito quin optimatum partibus exitio sit futurus : namque in isto puero multos video inesse Marios. — In tanta paupertate decessit Aristides, ut unde efferretur vix reliquerit. — Epicharmus acutus nec insulsus homo fuit, ut Siculus.

Thème 170.

214-219. — Demosthenes sua facundia Philippo Alexandroque magis formidandus erat quam sua bellica virtute exercituum imperatores. — Quamvis Alexandro pauciores essent homines quam Dario, illi tamen plures erant milites. — Sanctus Ludovicus tam affabilis tamque benignus erat quam qui maximè. — Apud Persas, majori erat horrore mendacium quam ubi maximè. — Lacedæmone minoris fiebat argentum quam ubi minimi. — Nicocles, rex Salaminis, temperantia eminuit; quæ virtus in principibus eo admirabilior est quo in illis rarior. — Artaxerxes, rex Persarum, cum audisset Datamem rebellasse, eo magis perterritus est, quod illius fortitudinem noverat. — Quo plures Alexander subigebat provincias, eo avidius cæteras appetebat. — Quo magis opprimebantur Israelitæ, eo magis in dies crescebat eorum numerus. — Quo quis

ditior, dixit quidam poeta, eo plures amicos numerat. — Imperator Theodosius quam paucissimos poterat homines capite damnabat. — Datames apud Persarum regem majus nomen habebat quam cui aulici non inviderent. — Julianus qui Pertinaci successit emitque imperium, minus modestus erat quam qui illo se indignum existimaret. — Samson moriens quamplurimos potuit Philistæos neci dedit. — Marius diutiùs quam pro sua gloria vixit.

Thème 171.

214-219. — Vulgo dicitur pauciores boves quam vitulos occidi; ita plures pueros quam senes mors demetit. — Aliquandiu unà regnârunt Marcus Aurelius et Lucius Verus; at quanto minoris posterior quam prior aestimandus fuit. — Artis bellicæ tam peritus erat Annibal quam qui maximè. — Athenæ, sua recuperata libertate, majorem præstiterunt fortitudinem quam cùm maximam. — Apud Græcos tanti fiebat libertas quanti ubi plurimi. — Substitutus est Philippus in locum Amyntæ, utpote multo junioris quam qui tot adversus hostes regnum tueretur. — Saül Davidi dixit: In te inest minus virium quam ut cum viro omnium fortissimo congregiaris. — Censebat Scipio Nasica minus potentes esse Pœnos quam qui Romanos subigerent; potentiores vero quam qui ab his contemnerentur. — Periculosum est aciem latius quam pro copiis extendere. — Quarumdam plantarum fructus eo suaviores sunt quo amariores eorum radices: item de virtute. — Darius per servum de suæ conjugis morte certior factus, eo graviori affectus est mœrore, quod illam debitis suo reginæ titulo exsequiis orbatam existimabat. — Quo quid est factu difficilius, eo majori est gloriæ. — Quo magis enitebatur Pilatus ut Jesum dimitteret, eo sæviori in hunc furore Judæi incitabantur. — Samson quam plurimas vulpes coegit, ut Philistæorum agros incenderet.

Thème 172.

214-219. — Paupertatem pluris faciebat Epaminondas quam qui muneribus corrumperetur. — Imperator Adrianus minus modestus erat quam qui viris seipso doctioribus cederet. — Sui Judæ milites frustra suaserunt ne prælium committeret, dicentes se pauciores esse quam qui hosti obsisterent. — Cùm Summus Pastor suum gregem recensebit, eheu! multo pauciores oves quam hircos reperiet. — Perhibent Lacedæmone senes reverentiùs habitos fuisse quam ubi maximè. — Darii filius, adhuc puer, eo majori dignus erat miseratione quo minus suas ærumnas sentiebat. — Hydaspes, Indiæ fluvius, Macedones eo magis perterrebat quod quatuor stadia largus erat, et ubique adeo altus ut maris speciem exhiberet. — Maluit Cato vir bonus esse quam videri; et quo magis gloriam fugiebat, eo majorem assequabatur. — Quo quis plures sublevat pauperes, eo plures sibi in cælo patronos conciliat. — Vos non latet, quo quid magis exitiosum sit, eo accuratius ab isto abstinendum esse. — Alexander Ephæstionis funus quam plurima potuit magnificentia celebrari jussit (ou celebrandum curavit). — Evagoras, rex Salaminis, adversus Persarum regem dimicaturus, quam plurimas potuit copias et naves aggregavit. — Aristides Phocionque mendacium magis abhorrebant quam quod maximè. — Socrates, capite damnatus, ductus est in carcerem, ubi triginta dies egit tam quietus quam cùm maximè. — Ne major sit liberalitas quam pro facultate.

Thème 173.

220. — Urbem Tyrum non nisi ægrè Alexander occupavit. — Frustra Noemus homines ad pœnitentiam hortatus est; eo pejores evaserunt. — Sancta Thais multa oratione, multisque lacrymis ac gemitibus peccatorum suorum veniam a Deo impetravit. — Multi nullo modo oratores evadere possunt. — Non tibi amico opus est, de cujus fide-

litate dubites. — Judæi, quibus diram mortem Holopher-
nes minabatur, multo clamore multoque fletu defatigati
tacuerunt. — Licet Titus Judæos ad deditionem incitaret,
in sua tamen perstabant perveracia. — Satanas, sanctum
virum Jobum a capite ad calcem percussit, ejus
constantiam vincere non potuit. — Quam multi magno
præmio sollicitati officio suo desunt. — Quæ his ultimis
diebus acta sint, ea te cognoscere arbitror. — Sunt qui
minimè apti sint ad jocandum. — Doctrinam multum
laborando (*ou* multo labore) comparabis. — Deorum, ut
ait Plato, donum est philosophia.

Thème 174.

220. — Rex Pharaon omnes Ægypti hariolos frustra
consuluit; nullus duo ejus somnia potuit interpretari. —
Annibal, novem annos natus, multis precibus et blanditiis
a patre suo Amilcare obtinuit ut in Hispaniam ipsum
comitaretur. — Est sapientis potius honores non appetere
quam contemnere. — Lupa, ut fertur, Romulo et Remo
pro nutrice fuit. — Quamvis Parmenionis epistolâ
Alexander admonitus esset ut a Philippo medico suo
caveret, rex tamen medicamentum sibi ab eo paratum
haurire non dubitavit. — Imperator Augustus Cinnam
ad officium beneficiis cumulatis revocavit. — Polliceor
me tibi cras satisfacturum. — Adeo parum modestus erat
Pindarus poeta, ut se divinam Jovis avem, in quam frustra
crociebant corvi, nominaret. — Jugurtha, sæpe obviam
eundo periculis, in magnam claritudinem brevi pervenerat.
— Fac nos quam diligentissime certiores quid acturus
sis. — Hispaniæ legati de magistratum romanorum
avaritia superbiaque conquestum Romam venerunt.

Thème 175.

220°-I. — Cum Gallo statura armisque conspicuo manus
conseruit Valerius Corvinus : haud te latet uter utri

caput præciderit. — De Jesu Christo dissimillime loque-
bantur Judæi; alii dicebant : Propheta est, alii contra :
Iste populum seducit. — De Coriolani interitu inter se
dissident historici : alii alio modo illum obiisse narrant.
— Joannes Jacobus Voltariusque eodem sæculo vixerunt,
neuter alterum diligebat. — Pœnis dixit Fabius : Pacem
bellumque ad vos affero; alterutrum eligit. — Philippus,
Alexandri pater, cunctos Græciæ populos, singulos aggre-
diendo, in servitutem redegit. — De imperio inter se de-
certant duo fratres : uter ab Annibale electus fuerit, pro
Allobrogum rege habebitur. — Inter Ecclesiæ doctores,
nonnullos eloquentissimos reperies : is fuit sanctus Chry-
sostomus. — Titum omnes Romani luxerunt : quis
hujusmodi principem non desiderasset. — Anaxarchus,
ut ferunt, sibi ipse dentibus linguam præcidit. — Inter
mulieris adulteræ delatores, ne unus quidem in illam
primum lapidem jacere ausus est. — Haud ægrè flectitur
arbor tenera : item et puer. — Ineunte vere in Asiam
Alexander profectus est. — Immisericors dives in inferis
eruciatur : non quod alienum rapuerit; sed quod paupe-
rum non misertus est. — Omnes sanctos perterruit pau-
citas electorum.

Thème 176.

220. — Illud Annibalem gravissime punxit, quod Capuam
secum fœderatam a Romanis obsessam videret. — Non
possum non mirari Cæsaris suos in hostes clementiam. —
Jesu Christo Barabbam præponit, qui mavult suis cupidi-
tatibus quam Evangelio obtemperare. — Quidam pontificis
minister Jesu Christo dicere ausus est : Siccine summo
sacerdoti respondes? — Duobus Pharaonis præfectis
dissimillime obtigit : unus pristinum in gradum restitutus
est, alter vero ad patibulum fuit affixus. — Post pugnam
ad Trasimenum lacum fere decies mille Romani, stragis
superstitibus, alii alia via Romam confugerunt. —
Artaxerxis mater erat Parysatis, hujusque regis uxor

Statira : utraque tamen alteram execrabatur. — Decreto in Siciliam bello, e portu naves singulæ progressæ sunt. — Regem populi sui amantissimum miramur: talis fuit Henricus quartus, rex Galliæ. — Nobis perpetuo insidiantur dæmones: quis istiusmodi adversarios non reformidet? — Attila, Hunnorum rex, se ipse Dei Flagellum vocabat. — Immisericors dives qui Lazarum vel micis mensæ suæ defraudavit, ne guttulam quidem aquæ impetrabit, ut suam linguam refrigeret. — Jesu Christi doctrinam Judæi, imo et falsorum numinum cultores mirati sunt. — Davidem acerbè oderat Saul: non item Jonathas.

Thème 177.

220. — Non exercitus neque thesauri præsidia regni sunt, verum amici. — Proh! Besse perfide, tu catenis Darium oneras: hocine est benefactorum ejus pretium. — Deus suos castigat filios: non quin illos diligit, sed quod illos se dignos vult efficere. — Hoc agere studeo, ut me quotidie meliorem faciam. — Non perdit, sed lucrum facit, qui opitulando pauperibus, Jesu Christo largitur. — Si te solum fugit uter utri parere debeat, aiebat ferociter Dario Alexander, hoc tibi aperiet prælium. Athenienses indulgenter habuit Philippus; haud item Romanos, quorum principes morte alii, alii exilio mulctati sunt. — Philippus, adæquatis solo Phocæorum urbibus, cives alios in alium pagum transtulit. — Nemo terrestri et cælesti frui potest beatitudine: alterutra abjicienda est. — Unus ex Horatiis cernens suos fratres a Curiatiis occisos, suos tres adversarios seorsim aggressus est; illosque singulos interfecit. — Duos infantes pariet Rebecca: uter prior in lucem editus fuerit, suam ætatis prerogativam amittet. Pyrrhus in prælii campo stratos videns romanos milites exclamavit: Cum hujusmodi viris ego mox orbem totum subegissem. — Charondas, ne a se latas leges infringeret, se ipse suo gladio transfodit.

Thème 178.

II. — 1°-3°. — Ne putemus Deum, qui nos sine nobis creavit, velle nos sine nobis salvos facere. — Tua res agitur, cum vicini tui domus ardet. — Jesus Christus Judæ pedes abluit, etsi in eo erat ut ab isto perfido traderetur. — Gallus arrogans qui Romanorum fortissimum ad pugnam provocare ausus fuerat, a Manlio Torquato devictus est. — Catoni nihil antiquius erat quam ut Carthago subverteretur. — Samson funes quibus ligatus fuerat haud ægrè rupit. — Tobia accidit ut amitteret visum; at illi deinde contigit ut eum recuperaret. — Quidam sibi sumunt ut semper rectè sentiant. — Xerxes in Græciam ingentes, ne dicam, innumeras copias duxit. — Sanctus Clodoaldus, Metensis episcopus, liberalis in pauperes, ne dicam, prodigus erat. — Duobus modis, id est, vi et fraude fit injuria. — Quamvis manus sibi laverit Pilatus, non ideo insons fuit. — Tandem conticuit.

Thème 179.

1°-3°. — Ne existimet Xerxes Græcos sibi facile victoriam esse cessuros. — Mox supremum spiritum emissurus erat Jesus Christus, cum uni e latronibus dixit: Hodie mecum eris in paradiso. — In eo erat ut Syracusæ Atheniensibus se dederent, cum peropportunè advenit Gylippus ipsis opem ferens. — Primum mihi indica quo voceris nomine, et in quâ regione natus sis. — Viris favemus, etiamsi in nos improborum iras simus incitaturi. — Quando salus æterna agitur, ad omnia patienda debemus esse parati. — Cum a Tito obsideretur Hierosolyma, mater infantem suum edere sustinuit. — Judæis Babylonem abductis, nihil antiquius erat quam ut Hierosolymam repeterent. — Hæcce verba: *Veni, vidi, vici*, probant a Cæsare haud ægrè devictum fuisse Pharnacem, Mithridatis filium qui rebellaverat. — Aiunt imperatorem Vespasianum parcum, ne dicam avarum, fuisse. — Alexandro contigit ut omnes hostes suos devinceret, at

illi accidit ut vitis domaretur.— Oratoris mores effingit, ut ita dicam, oratio.

Thème 180.

1°-3°. — Coriolanum filium suum interrogavit Veturia quomodo solum natale, quod ipsum aluerat, depopulari sustinisset. — Ne putet Nero Romanos ipsi vitam non adepturos, quod sese peritum musicum existimet. — Saul, cum jam in eo esset ut ab hostibus comprehenderetur, suo armigero dixit: Ensem tuum ut me transfigas dstringe. — Plato, jamjam moriturus, sibi gratulabatur quod eà quâ vivebat Socrates ætate natus esset. — Nunquam verecundiores esse debemus, quam cum de Deo sermo agitur. — Nostri primo pulsus; mox autem redintegrato prælio tandem victores evaserunt. — Socrati curæ erat hominum utilitas. — Magnates se eodem, quo cæteros, luto fictos agrè existimant. — Imperatori Constantino contigit ut veram religionem cognosceret et amplecteretur; illi vero ut ab Arianis in fraudem illiceretur accidit. — Nonne venia dignus, ne dicam insons, videbatur Jonathas qui sui patris jusjurandum nesciebat. — Nemo sibi sumere potest ut cæteris se præstare putet. — Optimum est, ne quid inepte dicas, silere.

Thème 181.

4°-5°. — Scytharum legati Alexandro dixerunt: Quid nobis tecum est? — Ex ardenti sancti Victoris studio cognoverunt falsorum numinum cultores hunc generosum militem christianam fidem profiteri. — Chusai operam dedit ut quidquid in Absalonis consilio dictum fuerat, David per Domini sacerdotes cognosceret. — Philistei apprehensum Samsonem incluserunt carcere, illumque pistrini molam versare coegerunt. — Animam modo efflaverat Darius, cum adveniens Alexander corpus illius suâ chlamyde contextit. — Iniqui perpetuo ululabant in inferis, sancti autem in cælo Deum semper collaudabant.

— In gratiam rediit Pilatus cum Herode ad quem Jesum miserat. — Abdalonymi responsum præclaram de ejus virtute existimationem concitavit. — Barabbamne, interfectorem istum, istum latronem, Jesu Christo antepositum fuisse! — Multum abfuit ut homines post diluvium meliores quam antea evaderent. — Parum abfuit quin Marci Aurelii exercitus in Germania siti interiret. — Parum abfuit quin Alcibiades in quo dormiebat cubiculo vivus combureretur. — Tantum abest ut nos pauperiores efficiat eleemosyna, ut contra nos divitiis augeat.

Thème 182.

4°-5°. — Operam dedit sancta Margarita, Scotiae regina, ut suorum liberorum menti virtutis amor vitique odium maturè injicerentur. — Ex litteris ad Tarquinium scriptis perspicuè cognoverunt consules conjunctionem quam nonnulli juvenes romani illius gratia conflaverant. — Marius Jugurtham catenis vinctum in obscurum cœnosumque carcerem includi jussit. — Alexander in amnem Cydnum vix ingressus erat cum subito horrore artus ejus rigere cœperunt. — Falsa Tiberii modestia primùm in spem adduxerat Romanos se suam pristinam libertatem esse recuperaturos. — Sanctus Joannes, jam senex, has perpetuo iterabat voces: Filioli mei, diligite invicem; hoc est enim, aiebat, præceptum Domini. — Demosthenes primo bonam de sua eloquentia spem non concitavit; sed postea audientiam sibi fecit. — Octavius consulatum extorsit. — Mortem adeo non fugiebat Jesus Christus, ut contra quærentibus se militibus sese obvium dederit. — Parum abfuit quin poeta Horatius arbore obtereretur. — Multum aberat ut, regnante posteriore Artaxerxe, rege Persarum, iidem essent Græci qui regnante priore.

Thème 183.

4°-5°. — Dedit operam Jonathas ut sciret David Saullem vi apertâ ipsum persequendi consilium iniisse. —

Ex epistola quam ad Aristotelem Philippus de sui filii ortu scripsit, cognoscimus quanti viros doctos faceret. — Artemisia Mausolo viro suo magnificum strui jussit tumulum, qui inter septem orbis miracula habebatur. — Veturia filium suum Coriolanum impulit ut a Romæ igni et ferro vastandæ consilio desisteret. — Sanctus Leo martyr judici dixit: Quos mihi minaris cruciatus, ii neutiquam sententiam mutare me cogent. — Persæ ab urbe Tarso (cui subjecerant ignem modo profecti erant, cùm eo advenit Parmenio, ut incendium inhiberet. — Procul dubio de imperio romano actum erat, si Asdrubal se cum Annibale fratre jungere potuisset. — Falso putaverat Philotas se cum Alexandro in gratiam rediisse. — Dictaturam Sylla extorsit. — Nero in desperationem adductus exclamabat: Musicumne adeo peritum perire! — Longe aberat ut apostoli, qui Jesum Christum viventem deseruerant, ejusdem mortui corpus auferrent. — Parùm abfuit quin interficeretur imperator Adrianus a quodam furibundo qui in ipsum stricto gladio irruit. — Lycurgi, Catonis multorumque aliorum mortem adeo ego non demiror, ut contra superbiæ necnon et ignaviæ istos arguam.

Thème 184.

6°-9°. — O Israelitæ, cur vos contremiscitis Pharaonis exercitum aspicientes? vestra causâ (ou pro vobis) profecto pugnabit Dominus. — Militibus dixit Judas perfidus: Curate ut quem ego osculatus fuero, hunc vos apprehendatis. — Egregia Miltiadis facinora Themistoclem dormire non sinebant. — Socrates, quamvis naturâ iræ impotens, summæ tamen moderationis exempla præbuit. — Cùm arcam ædificaret Noemus, edebant bibebantque homines, nec de diluvio cogitabant. — Tobias ejusque uxor, suum videntes filium, præ gaudio flere cœperunt. — Fornacis flamma ad id tantum valuit ut Danielis comitum vincula rumperet. — Cæsar moderatè usus est

victoriâ, atque iis omnibus qui in se arma sumpserant ignovit. — Sancto Ignatio Antiochensi nihil longius erat quam ut a feris voraretur. — Operæ pretium est hanc rem attendere. — Est operæ pretium ut majorum mores cognoscamus. — Alexander videns Cliti corpus quod hastâ modo transfixerat, istâ se ipse volebat transfigere. — Senatus imperatori Alexandro dicebat: Si forte tu Christo templum struxeris, omnia nostrorum deorum templa mox claudentur. — Juvat nos virtute vitium superari.

Thème 185.

6°-9°. — Sivit Jesus Christus se a militibus quos humi prostraverat apprehendi ac vinciri. — Jugurtha, quamvis sibi ætate æqualibus multo præstaret, ab illis tamen diligebatur. — O Jacobe, Esau fratrem tuum ne formides: hunc Deus tui protector profecto placatum efficiet. — Jacobus jamjam moriturus suo filio Josepho dixit: Memento ut ex Ægypto in majorum meorum tumulum corpus meum transferas. — Annibali de re militari præcepta dare volebat Phormio. — Perterriti Ægyptii retrogradi cœpere, atque hausti sunt fluctibus. — Pilati conatus ut Jesum liberaret, inimicorum ejus rabiem magis exasperaverunt. — In agro Falerno Annibalem Fabius incluserat; at Pœnus callidus absque ullo detrimento se expedivit. — Græcis, qui a Cyro juniore steterant, nihil longius erat quam ut suam attingerent patriam. — Haud operæ pretium est ut rebus terrestribus studeas. — Vir verè christianus existimat sibi operæ pretium esse cruciari et emori, ne fidem prodat. — Brutus sibi timens sui fratris a Tarquinio Superbo modo interfecti sortem, stultitiam fingere non dubitavit. — Nicias timebat ne pejora in Athenienses incurrerent. — Donec eris felix, ait Ovidius, multos numerabis amicos; at si quid adversi expertus fueris, te isti derelinquent (ou solus eris).

Thème 186.

6°-9°. — Arabat Quintus Cincinnatus, cum se dictatorem dictum fuisse certior factus est. — Pharaon monitus Israelitas fugisse, suis cunctis copiis illos persequi coepit. — Cur timent Israelitæ ne in deserto fame intereant? Qui illos ex Ægypto eduxit Deus, is eos profecto enutriet. — Sancta Monica mox moritura, suis dixit filiis: Corpus meum ubi placebit deponite; mementote autem ut Jesu Christo animam meam commendetis. — Adonias illiusque fautores stupentes audierunt Salomonem Davidis jussu regem modo unctum fuisse, illumque jam in solio sedere. — Si Germani, dicebant Romani post Vari cladem, in Romam procedant, de nobis actum est. — In theatro, quod non dignum est ut dicatur, canitur. — Operæ pretium est juris naturam cognoscere. — Non sivit rex Agesilaus, sui effigiem, dum viveret, exprimi. — Scythæ, quamvis Macedonibus tum virtute tum numero præstarent, Philippi tamen astu devicti sunt. — Omnes suos medicos dimisit imperator Adrianus, dicens medicamenta ad id tantum valere ut sui dolores auferentur. — Optime discrevit Salomon ultra mater esset infantis de quo inter se ambæ mulieres contendebant. — Jesu Christo nihil longius erat quam ut calicem a Patre sibi paratum potaret. — Num hodie bonum duces quod heri malum? — Inter se contendebant uter moriturus esset.

Thème 187.

III. — 1°-6°. — O Athenienses, aiebat Isocrates, quia vobis prospere succedunt omnia, censetis nihil esse quod timeatis; ego autem longe aliter sentio. — Omnia per aquas aspicienti majora videntur. — Ut verum dicam, egregiis dotibus Alcibiades eminebat; sed, ne mentiar, vel majoribus inficiebatur vitiis. — Ab Alexandro, Pyrrhus Annibali imperatorum maximus videbatur. — Themistocles Xerxi nuntium, inscientibus Græcis, immisit. — Cunctis ex animalibus quæ colebant Ægyptii, cele-

berrimum erat bos Apis. — Judice Maharbale, optime egisset Annibal, si confestim a pugna Cannensi in Romam processisset. — In pugna apud Cannas, multum sanguinis effusum est, cum quadraginta millia peditum, et duo millia septingenti equites cæsi sint. — Inter Ciceronis opera unum est cui titulus: De senectute. — Ad reipublicæ munera Epaminondas semper invitus promotus est. — Milites a Salomone missi invitum Adoniam ab altari amoverunt. — Non veritus est Zoilus Homeri opera vellicare, quamvis poeta ille jure ac merito celeberrimi esset nominis. — Alexander, pro sua fortitudine, nullum periculum formidabat.

Thème 188.

1°-6°. — Josephus et Maria valde solliciti erant de Jesu, qui, ipsis insciis, Hierosolymæ manserat. — Si nonnullis historicis fides adhibenda sit, oculos sibi effodit Democritus, quo altius philosophiæ studium hauriret. — Ut mihi videtur, de rebus non rectè judicas. — Ut ingenue loquar, mihi admirationem movet Alexandri erga Darii matrem atque conjugem agendi ratio. — Adolescentes, nihil agite, insciis parentibus. — O nos fortunatos, si hæc in vita lugeamus, ne in altera æternis ploratus addicamur. — Ciceroni perdifficilis videbatur quæstio de Dei natura. — Secundum Pharaonem, Josephus vir erat totius Ægypti potentissimus. — Mortuo Moyse, Josuæ Israelitæ dixerunt: Ut cum Moyse fuit, sic tecum sit Dominus! — Absit ut gratiam Dei, cupiditatibus indulgendo, amittamus! — Fabius pro sua prudentia ab Annibale vinci non potuit. — Urbs Tyrus, quamvis septem menses acriter restitisset, ab Alexandro, cui portas suas clauserat, expugnata est. — Sylla invitus accipiebat beneficia: quæ celerius quam si pecuniam commodatam habuisset referebat.